

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 25 czerwca 2009 r. *

W sprawie C-14/08

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 68 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n°5 de San Javier (Hiszpania) postanowieniem z dnia 3 stycznia 2008 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 stycznia 2008 r., w postępowaniu

Roda Golf & Beach Resort SL,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, J. Klučka, U. Lõhmus, P. Lindh i A. Arabadjiev (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz–Jarabo Colomer,
sekretarz: R. Grass,

* Język postępowania: hiszpański.

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Roda Golf & Beach Resort SL przez E. López Ayuso, abogada,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez J. López–Medela Basconesa, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu niemieckiego przez M. Lumme oraz J. Kemper, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego przez S. Chalę, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu włoskiego przez R. Adama, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- w imieniu rządu łotewskiego przez E. Balode–Burakę oraz E. Eihmane, działające w charakterze pełnomocników,

- w imieniu rządu węgierskiego przez G. Ivána, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu polskiego przez M. Dowgielewicza, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu słowackiego przez J. Čorbę, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez V. Jorisa oraz F. Jimena Fernándeza, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 5 marca 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 160, s. 37).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania dotyczącego zażalenia wniesionego przed Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n°5 de San Javier (sąd pierwszej instancji i śledczy nr 5 w San Javier) przez Roda Golf & Beach Resort SL (zwaną dalej „Roda Golf”) na wydaną przez sekretarza tego sądu odmowę dokonania doręczenia adresatom zamieszkałym w Zjednoczonym Królestwie i w Irlandii — poza postępowaniem sądowym — sporządzonego w formie aktu notarialnego zawiadomienia i wezwania, zawierającego oświadczenie Roda Golf o jednostronnym rozwiązaniu przez nią szesnastu umów sprzedaży nieruchomości zawartych z każdym ze wspomnianych adresatów.

Ramy prawne

Prawo wspólnotowe i prawo międzynarodowe

- 3 Uchwałą z dnia 26 maja 1997 r. Rada Unii Europejskiej przedstawiła na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej (artykuły K–K.9 Traktatu o Unii Europejskiej zostały zastąpione artykułami 29–42 UE) Konwencję w sprawie doręczania w państwach członkowskich Unii Europejskiej dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. C 261, s. 1).
- 4 Konwencja ta nie weszła w życie. W związku z tym, że treść rozporządzenia nr 1348/2000 została zainspirowana treścią konwencji, sprawozdanie dotyczące tej konwencji (Dz.U 1997, C 261, s. 26) zostało przywołane w preambule tego rozporządzenia.
- 5 Rozporządzenie nr 1348/2000 reguluje doręczanie pomiędzy państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

6 Motyw 2 tego rozporządzenia stanowi:

„Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga poprawy i przyspieszenia przepływu dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w celu ich doręczania pomiędzy państwami członkowskimi”.

7 Zgodnie z motywem 7:

„Skuteczność i szybkość procedur sądowych w sprawach cywilnych powoduje konieczność przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych bezpośrednio, z wykorzystaniem szybkich środków, między organami lokalnymi wyznaczonymi przez państwa członkowskie [...]”.

8 Artykuł 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1348/2000 stanowi, że „[k]ażde państwo członkowskie wyznacza urzędników publicznych, organy lub inne osoby, zwane dalej »agencjami przekazującymi«, właściwe do przekazywania dokumentów sądowych lub pozasądowych, które mają zostać doręczone w innym państwie członkowskim”. Na podstawie art. 23 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia państwa członkowskie przekazują tę informację Komisji Wspólnot Europejskich, która publikuje ją w *Dzienniku Urzędowym*.

9 Z informacji przekazanych przez Królestwo Hiszpanii zgodnie ze wspomnianym art. 23 (Dz.U. 2001, C 151, s. 4, i C 202, s. 10) wynika, że w Hiszpanii agencjami przekazującymi są Secretarios Judiciales (sekretarze) różnych Juzgados (sądów jednoosobowych) i Tribunales (sądów kolejalnych).

- 10 Artykuł 16 rozporządzenia nr 1348/2000, ujęty w jego rozdziale III zatytułowanym „Dokumenty pozasądowe”, stanowi:

„Dokumenty pozasądowe mogą być przekazywane w celu doręczenia w innym państwie członkowskim zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia”.

- 11 Artykuł 17 lit. b) tego rozporządzenia przewiduje sporządzenie wykazu dokumentów, które mogą być doręczane na podstawie wspomnianego rozporządzenia.

- 12 Wykaz ten stanowi załącznik II do decyzji Komisji 2001/781/WE z dnia 25 września 2001 r. ustanawiającej podręcznik agencji przyjmujących oraz słownik dokumentów, jakie mogą być doręczane na mocy rozporządzenia nr 1348/2000 (Dz.U. L 298, s. 1, i — sprostowania — Dz.U. 2002, L 31, s. 88, i Dz.U. 2003, L 60, s. 3), zmienionej decyzją Komisji 2007/500/WE z dnia 16 lipca 2007 r. (Dz.U. L 185, s. 24). Zawiera on informacje przekazane przez państwa członkowskie na podstawie art. 17 lit. b) rozporządzenia nr 1348/2000. W przypadku Hiszpanii wskazuje się tam między innymi, że „[w] odniesieniu do dokumentów pozasądowych, które mogą być doręczane, chodzi o dokumenty niesądowe wydawane przez organ publiczny właściwy do dokonywania doręczeń na podstawie prawa hiszpańskiego”.

- 13 Rozporządzenie nr 1348/2000 zostało zastąpione rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. L 324, s. 79), którego wszystkie przepisy mają zastosowanie od dnia 13 listopada 2008 r.

- 14 Konwencja haska z dnia 15 listopada 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych ustanawia mechanizm współpracy administracyjnej umożliwiającej doręczanie dokumentów za pośrednictwem organu centralnego. Artykuł 17 tej konwencji dotyczy doręczania dokumentów pozasądowych.
- 15 Zgodnie z art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 1348/2000 rozporządzenie to zachowuje pierwszeństwo przed postanowieniami konwencji haskiej z dnia 15 listopada 1965 r.

Prawo krajowe

- 16 Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (ustawa o postępowaniu cywilnym) z dnia 7 stycznia 2000 r. (BOE nr°7, z dnia 8 stycznia 2000 r., s. 575, zwana dalej „LEC”), ustanawia w art. 223 i 224 tryb wydawania przez sekretarzy sądowych rozstrzygnięć w sprawach cywilnych w sposób następujący:

„Artykuł 223. Zarządzenia

1. Sekretarze sądowi wydają zarządzenia, na mocy których nadaje się sprawom zgodny z prawem bieg.

2. Treść zarządzenia ogranicza się do jego sentencji, imienia i nazwiska sekretarza sądowego, który je wydał, oraz daty i podpisu sekretarza.

Artykuł 224. Środek odwoławczy od zarządzeń

1. Zarządzenia wydane w sprawach, które zgodnie z ustawą podlegają rozstrzygnięciu w formie zarządzenia sędziego, postanowienia lub wyroku, są nieważne.

2. Poza przypadkami, o których mowa w poprzednim ustępie, zarządzenia mogą zostać uchylone na wniosek strony, na niekorzyść której zostały wydane, jeżeli naruszają one przepis prawa lub rozstrzygają sprawy, które zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy powinny zostać rozstrzygnięte w formie zarządzenia sędziego.

3. Środek zaskarżenia, o którym mowa w ustępie poprzednim, rozpatruje się i rozstrzyga o nim zgodnie z przepisami dotyczącymi zażaleń rozpatrywanych przez tę samą instancję”.

17 W odniesieniu do zażalenia, o którym mowa w art. 224 LEC, art. 454 LEC stanowi:

„Niezaskarżalność postanowienia wydanego wskutek wniesienia zażalenia

Z wyjątkiem przypadków, w których dopuszczalne jest wniesienie środka zaskarżenia na odmowę przyjęcia apelacji (recurso de queja), na postanowienie wydane wskutek wniesienia zażalenia nie przysługuje żaden środek zaskarżenia, jednakże nie uniemożliwia to ponownego podniesienia zarzutu będącego przedmiotem zażalenia przy ewentualnym zaskarżaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie”.

- 18 Stosownie do art. 455 LEC postanowienia Juzgados de Primera Instancia podlegają zaskarżeniu w drodze apelacji, jeżeli „kończą one postępowanie w sprawie” lub jeżeli „ustawa tak wyraźnie wskazuje”.

Spór przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 19 W dniu 2 listopada 2007 r. Roda Golf, spółka prawa hiszpańskiego, zwróciła się do sekretarza sądu krajowego o przekazanie na mocy rozporządzenia nr 1348/2000 właściwym agencjom przekazującym Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Irlandii szesnastu pism skierowanych do adresatów zamieszkałych w tych dwóch państwach członkowskich. Przedmiotem tych pism było jednostronne rozwiązanie umów sprzedaży nieruchomości zawartych pomiędzy tą spółką a wspomnianymi adresatami. Ich treść nie wskazuje na żaden związek z jakimkolwiek toczącym się postępowaniem sądowym.
- 20 Jak wynika z akt sprawy przedstawionych Trybunałowi przez sąd krajowy oraz jak to podkreśla skarżąca w postępowaniu przed sądem krajowym w swoich uwagach, sporządziła ona przed notariuszem w San Javier akt zawiadomienia i wezwania, wpisany pod numerem 111 do księgi notarialnej, zwracając się do niego, by dokonał doręczenia tego aktu za pośrednictwem sekretarza, organu właściwego zgodnie z komunikatem wydanym przez Królestwo Hiszpanii na podstawie art. 23 rozporządzenia nr 1348/2000.
- 21 Sekretarz sądu krajowego odmówił przekazania dokumentu stanowiącego przedmiot sporu przed sądem krajowym na tej podstawie, że jego doręczenie nie nastąpiłoby w ramach postępowania sądowego i z tego względu nie jest objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1348/2000.
- 22 Roda Golf złożyła zażalenie na to zarządzenie do sądu krajowego. Podniosła w szczególności, że dokumenty pozasądowe mogą być doręczane na podstawie rozporządzenia nr 1348/2000 poza postępowaniem sądowym.

23 W tych okolicznościach Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n°5 de San Javier postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy zakresem rozporządzenia nr 1348/2000 [...] jest objęte doręczanie dokumentów ściśle pozasądowych między podmiotami prywatnymi przy użyciu zasobów rzeczowych i personelu sądów Unii Europejskiej i zastosowaniu europejskich uregulowań, bez wszczęcia jakiegokolwiek postępowania sądowego?, czy przeciwnie
- 2) Zakres przedmiotowy rozporządzenia nr 1348/2000 ma zastosowanie jedynie w ramach współpracy sądowej między państwami członkowskimi i w ramach postępowania sądowego w toku [art. 61 lit. c) WE, art. 67 ust. 1 WE i art. 65 WE oraz motyw 6 rozporządzenia nr 1348/2000]?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału

24 Komisja Wspólnot Europejskich podnosi dwa zarzuty dotyczące braku właściwości Trybunału w odniesieniu do postawionych pytań. Po pierwsze, Komisja podnosi, że postanowienie, które sąd krajowy ma wydać w toczącej się przed nim sprawie, będzie stanowić orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, od którego przysługuje apelacja zgodnie z art. 455 LEC. Z tego względu odesłanie jest niedopuszczalne, ponieważ zgodnie z art. 68 WE tylko sądy krajowe, których orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu, mogą zwracać się do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi w ramach tytułu IV części trzeciej traktatu WE.

25 Należy przypomnieć w tym względzie, że według art. 68 WE, gdy pytanie w sprawie wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty Europejskiej na podstawie wspomnianego tytułu IV jest podniesione przed sądem krajowym, którego orzeczenia

nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwraca się do Trybunału o rozpatrzenie tego pytania.

26 Pytania postawione w niniejszym postępowaniu dotyczą wykładni rozporządzenia nr 1348/2000. Ponieważ rozporządzenie to zostało przyjęte przez Radę na podstawie art. 61 lit. c) WE i art. 67 ust. 1 WE, które ujęte są w części trzeciej tytule IV traktatu WE, art. 68 WE ma zatem zastosowanie w niniejszym przypadku.

27 W tych okolicznościach tylko sąd krajowy, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, może zwrócić się do Trybunału o rozpatrzenie kwestii dotyczącej wykładni wspomnianego rozporządzenia.

28 W tym względzie rzecznik generalny zwrócił uwagę w pkt 41 swojej opinii na pewną różnorodność rozwiązań w orzecznictwie hiszpańskim w odniesieniu do możliwości zaskarżenia orzeczenia takiego jak to, które sąd krajowy ma wydać w toczącym się przed nim postępowaniu. Chociaż Komisja przywołuje w tym względzie pewne orzeczenia krajowe dopuszczające taką możliwość, niemniej jednak istnieje także nie tylko orzecznictwo przeciwne, ale również spór w doktrynie w tym względzie, jako że część doktryny zaprzecza jakiegokolwiek możliwości wnoszenia środków zaskarżenia w ramach takiego postępowania.

29 Tymczasem rozstrzygnięcie tej kontrowersji nie należy do Trybunału. W tym przypadku sąd krajowy wskazał we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, że orzeczenie w toczącej się przed nim sprawie ma zostać wydane w ostatniej instancji.

30 Z tego względu należy oddalić podniesiony przez Komisję pierwszy zarzut dotyczący braku właściwości.

- 31 Po drugie, Komisja uważa, że sąd krajowy ma rozpatrywać nie spór, ale „sprawę niesądową”. Trybunał zatem nie jest właściwy do rozstrzygania w sprawie postawionych pytań, gdyż pytania zostały zadane w sytuacji, gdy sąd krajowy działa w charakterze organu administracyjnego i nie sprawuje funkcji sądowniczych.
- 32 Z akt sprawy przedstawionych Trybunałowi wynika, że pytania prejudycjalne zostały postawione przy okazji zażalenia wniesionego na odmowę sekretarza dokonania doręczenia dokumentu stanowiącego przedmiot postępowania przed sądem krajowym. W ramach tego zażalenia jedyną stroną postępowania jest skarżąca przed sądem krajowym.
- 33 Należy przypomnieć w tym względzie, że art. 234 WE, który ma zastosowanie do tytułu IV części trzeciej traktatu WE na mocy art. 68 WE, nie uzależnia zwrócenia się do Trybunału od spornego charakteru postępowania, w którego toku sąd krajowy przedkłada pytanie prejudycjalne (zob. wyrok z dnia 17 maja 1994 r. w sprawie C-18/93 Corsica Ferries, Rec. s. I-1783, pkt 12).
- 34 Jednakże ze wspomnianego art. 234 WE wynika, że sądy krajowe są uprawnione do skierowania sprawy do Trybunału wyłącznie wtedy, gdy zawiśnie przed nimi spór i muszą wydać rozstrzygnięcie w ramach postępowania mającego na celu wydanie orzeczenia o charakterze sądowniczym (zob. postanowienia: z dnia 18 czerwca 1980 r. w sprawie 138/80 Borker, Rec. s. 1975, pkt 4; z dnia 5 marca 1986 r. w sprawie 318/85 Greis Unterweger, Rec. s. 955, pkt 4; wyroki: z dnia 19 października 1995 r. w sprawie C-111/94 Job Centre, Rec. s. I-3361, pkt 9; z dnia 14 czerwca 2001 r. w sprawie C-178/99 Salzmann, Rec. s. I-4421, pkt 14).
- 35 Zatem jeśli organ odsyłający działa jako organ administracji, nie rozstrzygając przy tym sporu, to nie może być uznany za organ wykonujący funkcję sądowniczą. Tak jest na przykład w przypadku, gdy decyduje on w przedmiocie wpisu spółki do rejestru zgodnie z postępowaniem, którego przedmiotem nie jest unieważnienie aktu naruszającego

prawa wnioskodawcy (zob. ww. wyroki: w sprawie Job Centre, pkt 11; w sprawie Salzmann, pkt 15; wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r. w sprawie C-182/00 Lutz i in., Rec. s. I-547, pkt 14; zob. podobnie także wyrok z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie C-210/06 Cartesio, Zb.Orz. s. I-9641, pkt 57).

36 Natomiast gdy do sądu wpłynie apelacja od postanowienia sądu rejestrowego niższej instancji w sprawie odmowy takiego wpisu, a przedmiotem tej apelacji jest uchylenie tego postanowienia, które narusza zdaniem wnioskodawcy jego prawa, sąd ten rozpoznaje spór i wykonuje funkcję sądowniczą (zob. ww. wyrok w sprawie Cartesio, pkt 58). Zatem w takim przypadku sąd apelacyjny należy zasadniczo uznać za sąd uprawniony do wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału na podstawie art. 234 WE (zob. w odniesieniu do takich sytuacji w szczególności wyroki: z dnia 15 maja 2003 r. w sprawie C-300/01 Salzmann, Rec. s. I-4899; z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie C-411/03 SEVIC Systems, Zb.Orz. s. I-10805; z dnia 11 października 2007 r. w sprawie C-117/06 Möllendorf i Möllendorf-Niehuus, Zb.Orz. s. I-8361; a także ww. wyrok w sprawie Cartesio).

37 Orzecznictwo to ma zastosowanie w niniejszej sprawie. O ile można uznać, że sekretarz rozpatrujący wnioski o doręczenie dokumentów sądowych lub pozasądowych na podstawie rozporządzenia nr 1348/2000 działa w charakterze organu administracji, nie rozstrzygając jednocześnie sporu, o tyle nie można tak postąpić w odniesieniu do sądu zajmującego się rozpatrywaniem zażalenia wniesionego na odmowę tego sekretarza dokonania wnioskowanego doręczenia.

38 Przedmiotem takiego zażalenia jest bowiem uchylenie takiej odmowy, która narusza zdaniem wnioskodawcy jego prawa, mianowicie jego prawo do spowodowania doręczenia pewnych dokumentów w trybie przewidzianym w rozporządzeniu nr 1348/2000.

39 W rezultacie sąd krajowy rozstrzyga spór i sprawuje z tego względu funkcję sądowniczą.

- 40 Okoliczność, że sekretarz wchodzi w skład struktury organizacyjnej sądu krajowego, nie może podważać tego wniosku. Okoliczność ta nie ma bowiem wpływu na charakter sędziowskiej funkcji sprawowanej przez sąd krajowy w ramach toczącego się przed nim postępowania, ponieważ przedmiotem tego postępowania jest uchylenie aktu, który narusza zdaniem wnioskodawcy jego prawa.
- 41 Wynika z tego, że należy również oddalić podniesiony przez Komisję drugi zarzut dotyczący braku właściwości.
- 42 Trybunał jest zatem właściwy w przedmiocie udzielania odpowiedzi na postawione pytania.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 43 Poprzez te dwa pytania, które należy rozpatrywać łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy doręczenie dokumentów pozasądowych poza postępowaniem sądowym, gdy dokonywane jest pomiędzy osobami prywatnymi, objęte jest zakresem zastosowania wspomnianego rozporządzenia.

Uwaga wstępna

- 44 Na wstępie należy ustalić, czy pojęcie „dokument pozasądowy” w rozumieniu art. 16 rozporządzenia nr 1348/2000 jest pojęciem prawa wspólnotowego, czy przeciwnie — pojęciem prawa krajowego.

- 45 Rządy hiszpański, czeski, niemiecki, grecki, łotewski, węgierski i polski uważają, że treść pojęcia dokumentu pozasądowego należy określać w zależności od prawa każdego państwa członkowskiego. Podnoszą, że rozporządzenie nr 1348/2000 pozostawia państwom członkowskim decyzję, czy dokumenty sądowe mają być doręczane, a jeżeli tak, to jakie. W tym względzie powołują się na art. 17 lit. b) tego rozporządzenia, przewidujący w ramach wydania przepisów wykonawczych do tego rozporządzenia sporządzanie wykazu dokumentów, które mogą być doręczane, podkreślając, że ten wykaz wymienia takie dokumenty, których treść różni się w zależności od państw członkowskich.
- 46 Należy przypomnieć, że celem rozporządzenia nr 1348/2000 jest poprawa i przyspieszenie przepływu dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w celu ich doręczenia pomiędzy państwami członkowskimi. Rozporządzenie to jednak nie definiuje w sposób ścisły i jednolity pojęcia dokumentu pozasądowego.
- 47 Artykuł 17 lit. b) tego rozporządzenia nakłada na Komisję obowiązek ustalenia wspólnie z państwami członkowskimi wykazu wymieniającego dokumenty, które mogą być doręczane. W części wstępnej tego wykazu zaznaczono, że informacje w ten sposób przekazane przez państwa członkowskie mają tylko znaczenie orientacyjne. Jego treść wskazuje jednak, że państwa członkowskie pod nadzorem Komisji określiły w różny sposób dokumenty, które ich zdaniem mogą być doręczane na podstawie wspomnianego rozporządzenia. Jednakże pomimo istnienia wspomnianego wykazu pojęcie „dokument pozasądowy” w rozumieniu art. 16 rozporządzenia nr 1348/2000 wciąż należy uważać za pojęcie prawa wspólnotowego.
- 48 Cel traktatu z Amsterdamu, polegający na ustanowieniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, co nadaje Wspólnocie nowy wymiar, oraz przejęcie z traktatu UE do traktatu WE uregulowań umożliwiających przyjmowanie środków z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne wskazują bowiem na wolę państw członkowskich wprowadzenia tego rodzaju środków do wspólnotowego systemu prawnego oraz akceptację zasady ich autonomicznej wykładni (wyrok z dnia 8 listopada 2005 r. w sprawie C-443/03 Leffler, Zb.Orz. s. I-9611, pkt 45).

- 49 Ponadto wybór formy rozporządzenia w miejsce dyrektywy proponowanej początkowo przez Komisję (zob. Dz.U. 1999, C 247 E, s. 11) wskazuje na znaczenie, jakie prawodawca wspólnotowy przywiązuje do bezpośredniej stosowalności przepisów rozporządzenia nr 1348/2000 i ich jednolitego stosowania (ww. wyrok w sprawie Leffler, pkt 46).
- 50 Wynika z tego, że pojęcie „dokument pozasądowy” w rozumieniu art. 16 rozporządzenia nr 1348/2000 jest pojęciem prawa wspólnotowego.

W przedmiocie zakresu zastosowania rozporządzenia nr 1348/2000

- 51 W odniesieniu do kwestii, czy doręczanie dokumentów pozasądowych poza postępowaniem sądowym objęte jest zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1348/2000, rządy hiszpański i słowacki podnoszą, że aby dokument mógł być uznany za dokument pozasądowy, musi posiadać konkretny związek albo z toczącym się postępowaniem sądowym, albo z wszczęciem takiego postępowania.
- 52 Roda Golf, rządy niemiecki, grecki, włoski, łotewski, węgierski i polski oraz Komisja są przeciwnego zdania.
- 53 Należy zauważyć w tym względzie, że art. 61 lit. c) WE jest podstawą prawną rozporządzenia nr 1348/2000. Przepis ten pozwala przyjąć w celu stopniowego ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości środki wymienione w art. 65 WE. Te środki z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych, mające skutki transgraniczne, zmierzają zgodnie z art. 65 WE między innymi do poprawy i uproszczenia systemu transgranicznego dostarczania aktów sądowych i pozasądowych w zakresie niezbędnym do zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

- 54 Podobnie w motywie 2 rozporządzenia nr 1348/2000 stwierdzono, że prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga poprawy i przyspieszenia przepływu dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych w celu ich doręczania pomiędzy państwami członkowskimi.
- 55 Artykuł 65 WE i rozporządzenie nr 1348/2000 zmierzają zatem do ustanowienia systemu wewnątrzspółnotowego doręczania, którego celem jest należyte funkcjonowanie rynku wewnętrznego.
- 56 Przy uwzględnieniu tego celu współpraca sądowa określona w tym artykule i rozporządzeniu nie może być ograniczona wyłącznie do postępowań sądowych. Współpraca ta może bowiem mieć miejsce zarówno w ramach postępowania sądowego, jak i poza takim postępowaniem w zakresie, w jakim współpraca ta ma skutki transgraniczne i jest niezbędna do zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- 57 Wbrew twierdzeniom rządów hiszpańskiego, polskiego i słowackiego okoliczność, że motyw 6 rozporządzenia nr 1348/2000 odnosi się tylko do skuteczności i szybkość procedur sądowych, nie wystarcza do wykluczenia z zakresu zastosowania tego rozporządzenia wszelkich dokumentów, których wydanie nie następuje w ramach postępowania sądowego. Motyw ten odnosi się bowiem tylko do jednego z następstw zasadniczego celu wspomnianego rozporządzenia. Wymienienie w wyżej wspomnianym motywie dokumentów pozasądowych w kontekście postępowań sądowych musi być w efekcie rozumiane w ten sposób, że doręczenie takiego dokumentu może być wymagane w ramach postępowania sądowego.
- 58 Ponadto stanowiący przedmiot postępowania przed sądem krajowym dokument przekazany sekretarzowi sądu krajowego w celu jego doręczenia został sporządzony przez notariusza, tak jak wynika to z pkt 20 niniejszego wyroku, i jako taki stanowi dokument pozasądowy w rozumieniu art. 16 rozporządzenia nr 1348/2000.

- 59 Co do wątpliwości wysuwanych przez rządy hiszpański i polski, dotyczących tego, że szerokie pojęcie dokumentu pozasądowego wprowadza nadmierne obciążenia w odniesieniu do zasobów sądów krajowych, należy podkreślić, iż obowiązki w zakresie doręczania wynikające z rozporządzenia nr 1348/2000 nie obciążają koniecznie sądów krajowych. Wyznaczenie agencji przekazujących i przyjmujących, którymi zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia mogą być „urzędni[cy] publiczn[i], organy lub inne osoby”, należy do właściwości państw członkowskich. Państwa te w rezultacie mają swobodę wyznaczenia innych podmiotów niż sądy krajowe jako agencji przekazujących lub przyjmujących dla celów doręczania dokumentów sądowych lub pozasądowych.
- 60 Ponadto doręczenie za pośrednictwem agencji przekazujących i przyjmujących nie jest jedynym trybem doręczenia przewidzianym w rozporządzeniu nr 1348/2000. I tak art. 14 tego rozporządzenia zezwala państwom członkowskim na wprowadzenie możliwości doręczania osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim bezpośrednio pocztą. Większość państw członkowskich akceptuje bowiem taki sposób doręczania. Ponadto zgodnie z art. 15 wspomnianego rozporządzenia rozporządzenie to nie stanowi przeszkody dla doręczania bezpośredniego przez urzędników sądowych, urzędników lub inne właściwe osoby państwa członkowskiego, do którego przekazywane są dokumenty. Zgodnie z art. 16 wspomnianego rozporządzenia te dwa przepisy mają zastosowanie do doręczania dokumentów pozasądowych.
- 61 Z tego względu na postawione pytania należy odpowiedzieć, że doręczenie poza postępowaniem sądowym aktu notarialnego — takiego jak ten stanowiący przedmiot postępowania przed sądem krajowym — jest objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1348/2000.

W przedmiocie kosztów

- 62 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem

należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Doręczenie poza postępowaniem sądowym aktu notarialnego — takiego jak ten stanowiący przedmiot postępowania przed sądem krajowym — jest objęte zakresem zastosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych.

Podpisy